

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

۸۴۵

شماره چاپ

۳۸۰

شماره ثبت

دوره دهم - سال دوم

تاریخ چاپ ۱۳۹۷/۱/۲۰

یک شوری

طرح اصلاح قانون تابعیت

کمیسیون‌های ارجاعی

اصلی: قضائی و حقوقی

فرعی: اجتماعی - امنیت ملی و سیاست خارجی - شوراهای
و امور داخلی کشور

معاونت قوانین

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی
احتراماً طرح ذیل که به امضای ۸۰ نفر از نمایندگان رسیده است،
جهت طی مراحل قانونی تقدیم می‌گردد.

مقدمه (دلایل توجیهی):

با عنایت به اینکه اشتغال به مشاغل دولتی همزمان با داشتن تابعیت کشور
دیگر و برخورداری از حمایت قانونی و مدنی آن کشور موجب ایجاد اختلال در
اجرای تعهدات شغلی می‌شود که می‌تواند تبعات حقوقی بین‌المللی را به همراه
داشته باشد و از آنجا که گزارش تحقیق و تفحص صورت گرفته درخصوص
«وضعیت افراد دوتابعیتی و دارای گرین کارت در حوزه مسؤولان و مدیران ارشد
و شناسایی خلأهای قانونی» حاکی از خلأهای قانونی متعدد می‌باشد، لذا
ضرورت دارد جهت رفع خلأهای تابعیتی، مجلس شورای اسلامی تصمیمات
قانونی مناسب اتخاذ کند.

حاجی دلپگانی - ابوترابی - قاضی پور - محمودزاده - سالک -
اکبریان - جواد کریمی - ابطحی - کبیری - محمدابراهیم رضایی -
بدری - بنایی - دلخوش - سیداحسان قاضی زاده - همایون هاشمی -
محمدحسین قربانی - ادیبانی - کوهکن - مافی - مسعودی - فلاحتی -
حسینی کیا - نیکزادی پناه - زهرا سعیدی - محمداسماعیل سعیدی -
خادمی - عبادی - باپایی صالح - سلام امینی - کرم پور - شریف پور -
سروش - نوری - ذوالنوری - حاتمیان - یوسفیان ملا -
موسوی لارگانی - کولیوند - محمد محمودی - ظاهری - مصری -
خسته بند - علیرضا پیگی - حسن نژاد - عباس گودرزی - اصغر سلیمی -

شاعری - پژمانفر - فولادگر - قره‌خانی - بهرام‌نیا - عباسی - خجسته -
علی ابراهیمی - خالدی - ساداتی‌نژاد - ملکی - محمدرضا رضایی -
سیدامیرحسین قاضی‌زاده - فرهنگی - رنجبرزاده - امیرآبادی -
صباغیان - علیرضا سلیمی - سیده‌فاطمه ذوالقدر - گلمرادی -
زرآبادی - ربیعی - آزادی‌خواه - تاج‌الدین - جعفرزاده -
شیران‌خراسانی - نیک‌فر - حمداله کریمی - لاهوتی - اسدی‌کرم -
رضیان - کمالی‌پور - ترکی - شیویاری

عنوان طرح:

اصلاح قانون تابعیت

ماده ۱- کلیه افرادی که بدون ترک تابعیت ایرانی، تابعیت سایر کشورها را کسب نموده‌اند، به‌کارگیری یا استخدام آنها به هرنحوی از قبیل رسمی، پیمانی، قراردادی یا مشاوره در دستگاههای اجرائی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری و ماده (۲۹) قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۹۵/۱۲/۱۴ ممنوع بوده و مرتکب علاوه بر اجرای مقررات ماده (۹۸۹) قانون مدنی، به جزای نقدی درجه چهار یا حبس درجه شش و استرداد تمام حقوق و مزایایی که دریافت کرده است، محکوم می‌شود.

تبصره ۱- حکم این ماده در مورد افرادی که در حین به‌کارگیری یا اشتغال تابعیت سایر کشورها را کسب می‌نمایند نیز مجری است.

تبصره ۲- افرادی که پیش از لازم‌الاجراء شدن این قانون در دستگاههای مذکور اشتغال یافته‌اند، ضمن اجرای مقررات ماده (۹۸۹) قانون مدنی در مورد

آنان مکلفند ظرف مدت سه ماه پس از لازم الاجراء شدن این قانون خدمت خود را ترک نمایند. در غیر این صورت به مجازات‌های مقرر در ماده (۱) این قانون و استرداد تمامی حقوق و مزایایی که پس از پایان مهلت سه ماهه مذکور دریافت کرده‌اند محکوم می‌شوند.

ماده ۲- کلیه افراد مشمول بندهای (۴) و (۵) ماده (۹۷۶) قانون مدنی و افرادی که به هر دلیلی نظیر قوانین محل تولد یا ازدواج با اتباع خارجی و مانند آن، بدون کسب تابعیت، تابعیت سایر کشورها به آنان تحمیل شده است یا خواهد شد و همچنین افرادی که تابعیت ایرانی را کسب نموده‌اند یا می‌نمایند از اشتغال به مقامات ذیل ممنوع بوده و مرتکب به جزای نقدی درجه چهار یا حبس درجه شش و استرداد تمام حقوق و مزایایی که دریافت کرده است، محکوم می‌شود.

الف- ریاست جمهوری و معاونان و مشاوران او

ب- عضویت در شورای نگهبان و ریاست قوه قضائیه و دادستانی کل

پ- وزارت و معاونت وزارت و کفالت وزارت و استانداری و فرمانداری

ت- نمایندگی مجلس شورای اسلامی

ث- عضویت شوراهای استان و شهرستان و شهر

ج- استخدام در وزارت امور خارجه و نیز احراز هرگونه پست و

مأموریت سیاسی

چ- قضاوت

ح- عالی‌ترین رده فرماندهی در ارتش، سپاه و نیروی انتظامی

خ- تصدی کلیه پستهای حساس یا اطلاعاتی یا امنیتی

تبصره ۱- تعیین مصادیق پستهای حساس یا اطلاعاتی یا امنیتی به موجب
آیین نامه‌ای است که با همکاری وزارت اطلاعات و سازمان اطلاعات سپاه
پاسداران انقلاب اسلامی تهیه و ظرف شش ماه به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.
تبصره ۲- افرادی که پیش از لازم‌الاجراء شدن این قانون به مقامات مذکور
اشتغال یافته‌اند، مکلفند ظرف مدت سه ماه پس از لازم‌الاجراء شدن این قانون
خدمت خود را ترک نمایند. در غیر این صورت به مجازات‌های مقرر در این ماده
و استرداد تمامی حقوق و مزایایی که پس از پایان مهلت سه ماهه مذکور دریافت
کرده‌اند محکوم می‌شوند.

ماده ۳- کلیه افرادی که به هر نحوی دارای تابعیت سایر کشورها باشند و
در دستگاههای موضوع ماده (۱) این قانون به هر نحوی به‌کارگیری یا استخدام
شوند از قبیل رسمی، پیمانی، قراردادی یا مشاوره مکلفند موضوع را به آن دستگاه
اطلاع دهند. مستنکف از اجرای حکم این ماده به مجازات حبس درجه شش یا
جزای نقدی درجه چهار محکوم می‌شود.

تبصره ۱- حکم این ماده در مورد افرادی که پیش از لازم‌الاجراء شدن
این قانون به هر نحو دارای تابعیت سایر کشورها هستند و در دستگاههای مذکور
اشتغال دارند مجری است.

تبصره ۲- حکم این ماده در مورد افرادی که در حین به‌کارگیری یا اشتغال
به هر نحو دارای تابعیت سایر کشورها شوند نیز مجری است.

ماده ۴- کلیه افرادی که دارای مجوز اقامت سایر کشورها می‌باشند و در
دستگاههای موضوع ماده (۱) این قانون به هر نحوی به‌کارگیری یا استخدام شوند
از قبیل رسمی، پیمانی، قراردادی یا مشاوره مکلفند موضوع را به آن دستگاه

اطلاع دهند. مستتکف از اجرای حکم این ماده به مجازات حبس درجه هفت یا جزای نقدی درجه پنج محکوم می شود.

تبصره ۱- حکم این ماده در مورد افرادی که پیش از لازم الاجراء شدن این قانون به هر نحو دارای مجوز اقامت سایر کشورها هستند و در دستگاههای مذکور اشتغال دارند مجری است.

تبصره ۲- حکم این ماده در مورد افرادی که در حین به کارگیری یا اشتغال به هر نحو دارای مجوز اقامت سایر کشورها شوند نیز مجری است.

ماده ۵- افرادی که با علم و اطلاع، افراد موضوع مواد (۱) و (۲) این قانون را به دستگاههای موضوع ماده (۱) و مقامات موضوع ماده (۲) را به هرنحوی از قبیل رسمی، پیمانی، قراردادی یا مشاوره به کارگیری و استخدام نمایند به جزای نقدی درجه پنج یا حبس درجه شش و انفصال دائم از خدمات مذکور در ماده (۱) این قانون محکوم می شوند.

ماده ۶- وزارت اطلاعات و سازمان اطلاعات سپاه پاسداران انقلاب اسلامی مکلفند افراد متخلف موضوع این قانون را شناسایی و به دستگاه متبوع و مراجع صالح قضائی جهت اجرای احکام مقرر در این قانون معرفی نمایند.

ماده ۷- وزارت امور خارجه مکلف است با همکاری نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران (پلیس امنیت) و سازمان ثبت احوال نسبت به تهیه بانک اطلاعاتی افراد دو تابعیتی و دارای مجوز اقامت جهت شناسایی این افراد اقدام نماید.

هیأت‌رئسه محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً، در اجرای آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی و ماده (۴)

قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر معاونت قوانین

در مورد طرح اصلاح قانون تابعیت تقدیم می‌گردد.

معاون قوانین

نظر اداره کل تدوین قوانین

معاون محترم قوانین

احتراماً در اجرای بندهای (۲) و (۴) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر این اداره کل به شرح زیر تقدیم می‌گردد:

۱- سابقه تقدیم:

ماده ۱۳۴ - قبلاً تقدیم نگردیده است.

- قبلاً در جلسه علنی شماره مورخ تقدیم و در تاریخ مجلس / کمیسیون (موضوع اصل ۸۵ قانون اساسی) رد شده و اینک:

با تغییر اساسی

با تقاضای کتبی ۵۰ نفر از نمایندگان (مشروط به تصویب مجلس)

پیش از انقضای شش ماه بدون تغییر اساسی

با انقضای شش ماه با تقاضای کتبی کمتر از ۵۰ نفر از نمایندگان

مجدداً قابل پیشنهاد به مجلس می‌باشد.
 نمی‌باشد.

۲- در اجرای بند (۲) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور:

رعایت شده است.

در طرح تقدیمی آیین‌نگارش قانونی و ویرایش ادبی رعایت شده است. (با اعمال نظر کارشناسی)

رعایت نشده است، دلایل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

۳- از نظر آیین‌نامه داخلی مجلس (شکلی):

الف- ماده ۱۳۱-

اول- حداقل امضاء لازم (۱۵ نفر) دارد
 ندارد

دوم- موضوع و عنوان مشخص دارد
 ندارد

سوم- دلایل لزوم تهیه و پیشنهاد در مقدمه دارد
 ندارد

چهارم- موادی متناسب با اصل موضوع و عنوان دارد
 ندارد

ب- ماده ۱۴۲- طرح تقدیمی دارای یک موضوع است و پیشنهاد آن به عنوان ماده واحد / مواد متعدد
 بیش از یک موضوع / نمی‌باشد.
 می‌باشد.

۴- در اجرای بند(۴) ماده(۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵:

اول: از نظر قانون اساسی؛

طرح تقدیمی با قانون اساسی بطور کلی مغایرت ندارد.

دارد. اصل / اصول مغایر و دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می گردد.

دوم: از نظر سیاست های کلی نظام و سند چشم انداز؛

طرح تقدیمی با سیاست های کلی نظام و سند چشم انداز مغایرت ندارد.

دارد، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.

سوم: از نظر قانون برنامه؛

طرح تقدیمی با قانون برنامه مغایرت ندارد.

دارد، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.

چهارم: از نظر آیین نامه داخلی مجلس (ماهوی)؛

الف- طرح تقدیمی با قانون آیین نامه داخلی مجلس مغایرت ندارد.

دارد، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.

ب- ماده ۱۲۴- رعایت اصل هفتاد و پنجم قانون اساسی شده است.

نشده است، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.

ج- ماده ۱۸۵- موجب اصلاح یا تغییر برنامه مصوب نمی شود و نیاز به $\frac{2}{3}$ رای نمایندگان ندارد.
 می شود $\frac{3}{3}$ دارد.

تعداد یک برگ اظهار نظر به ضمیمه تقدیم می شود.

مدیرکل تدوین قوانین

۵- طرح تقدیمی از حیث پیشگیری از وقوع جرم با بند(۵) اصل(۱۵۶) قانون اساسی مغایرت ندارد.
 دارد.

معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم قوه قضائیه

ضمیمه نظر اداره کل تدوین قوانین

بیان مستندات و دلایل مغایرت:

- ۱- در حال حاضر طرحی با عنوان «اصلاح برخی از قوانین مربوط به تابعیت» به شماره ثبت (۲۰۱) در کمیسیون قضائی و حقوقی در حال بررسی است، پیشنهاد می‌گردد این طرح نیز با طرح مذکور ادغام گردد.
- ۲- با توجه به اینکه مفاد این طرح به دنبال اصلاح قانون تابعیت مصوب ۱۳۰۸/۷/۱۶ نیست، بنابراین عنوان طرح با مواد آن همخوانی ندارد.
- ۳- عنوان طرح به طرح «اصلاح موادی از قانون مدنی» تغییر یابد. این اصلاح بهتر است در مواد (۹۸۲) و (۹۸۹) قانون مدنی اعمال گردد.
- ۴- مجازات حبس مذکور در ماده (۱) طرح با بند (۶۴) سیاست‌های کلی برنامه ششم توسعه مصوب ۱۳۹۴/۴/۹ و بند (۱۴) سیاست‌های کلی قضائی ابلاغی مورخ ۱۳۸۱/۷/۲۸ که بر کاهش مجازات زندان تأکید دارد، مغایر است.
- ۵- در متن ماده (۱) طرح پس از عبارت ماده (۲۹) قانون برنامه پنجساله ششم توسعه جمهوری اسلامی ایران (مصوب ۱۳۹۵) جمله زیر اضافه شود:
«و سازمان‌هایی که تمام یا قسمتی از سرمایه یا سهام آنان متعلق به دولت است یا دولت به‌نحوی از انحاء بر آنها نظارت یا کمک می‌نماید»
- ۶- با توجه به اینکه مقامات در ماده (۷۱) قانون مدیریت خدمات کشوری احصاء شده‌اند استفاده از کلمه «مقامات» برای بندهای (ث)، (ج)، (ح) و (خ) ماده (۲) مغایر ماده مذکور می‌باشد.
- ۷- در بند (پ) ماده (۲)، عبارت «کفالت وزارت» مبهم است.
- ۸- به ذیل ماده (۲) طرح، جمله زیر افزوده شود:
«امر و صادرکننده احکام به‌کارگیری یا استخدامی اشخاص مذکور در صورت اطلاع به نصف مجازات مذکور و تا یک سال انفصال از خدمت، محکوم می‌گردد.»
- ۹- با توجه به اینکه احکام مواد (۳) و (۴) شبیه به هم می‌باشند، پیشنهاد می‌شود این دو ماده با یکدیگر ادغام شود.
- ۱۰- در انتهای ماده (۵) به «خدمات مذکور در ماده (۱)» اشاره شده درحالی که در ماده (۱) نامی از این خدمات برده نشده است.
- ۱۱- در ماده (۶)، عبارت «و ضمن اطلاع به دستگاه متبوع به» جایگزین عبارت «و به دستگاه متبوع و» گردد.
- ۱۲- مناسب است جهت تسهیل اجرای قانون در ذیل ماده‌ای جداگانه به تهیه آیین‌نامه اجرایی این قانون توسط دستگاه‌های مربوطه اشاره شود.